

**DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT**

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteén
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2024/7408

Vår ref
24/4533-

Dato
16. desember 2024

Statsrådets vurdering av representantforslag 25 S (2024-2025)

Jeg viser til brev fra helse- og omsorgskomiteén av 26. november for en vurdering av representantforslag 25 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Kjell Ingolf Ropstad og Hadle Rasmus Bjuland om å sikre ideelle behandlingsplasser og mangfold i rusomsorgen – Dokument 8:25 S (2024-2025).

Det er rekordkorte ventetider til rusbehandling under denne regjeringen – og vi skal fortsette å holde dem lave. Vi skal sørge for at det er tilstrekkelig kapasitet for å gi god rusbehandling til alle som har behov for det. Antall sengeplasser sier lite om tilgjengelighet og kvalitet i behandlingen. Det viktigste for pasientene er at behandlingen hjelper og at ventetiden er kort.

Økonomi er ikke begrunnelsen for endringer i behandlingstilbud og antall døgnplasser. Behandlingslengde er en medisinskfaglig vurdering, og alle skal få behandling så lenge som det er nødvendig. Vårt mål er at flere skal få hjelp fremover, og vi stiller krav om at rusbehandlingstilbudene skal styrkes i sykehusene i vår felles helsetjeneste.

Regjeringen har akkurat lagt fram en ambisiøs forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet, som handler om at alle som trenger det skal få helsehjelp av høy kvalitet og så lenge som nødvendig. Dette bør skje gjennom et mangfold av behandlingstilbud med høy fagkompetanse og korte ventetider. Minst like mange pasienter som i dag skal få tilbud om behandling i private institusjoner, men antallet døgnplasser hos private avtaleparter må ses i sammenheng med behandlingstilbudene i de offentlige sykehusene.

Anskaffelsesprosessen som ble startet av Helse Sør-Øst RHF for over to år siden, har skapt stort engasjement og også uro i rusfeltet. Jeg har hatt konstruktive samtaler med

organisasjonene innen rusfeltet og lyttet til deres bekymringer, spesielt knyttet til behandlingsskapasitet. Disse innspillene er formidlet til Helse Sør-Øst RHF i et eget møte jeg hadde med ledelsen den 12. november i år.

Helse Sør-Øst RHF kunngjorde 12. desember sin beslutning om å avlyse deler av konkurransen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Dette må jeg ta til etterretning. Jeg merker meg at ledelsen i Helse Sør-Øst RHF uttrykker at prosessen har vært vanskelig, og at det foreligger brudd på regelverket i deler av anskaffelsen. Samtidig fokuserer de nå på å gi forutsigbarhet for pasienter, pårørende og ansatte i tiden som kommer. Dette siste er svært viktig for meg.

Jeg er nå opptatt av at Helse Sør-Øst RHF i den videre oppfølgingen, og etter hvert utlysning av ny anbudskonkurranse, tar med seg tilbakemeldingene de har fått både fra brukerorganisasjoner og det politiske miljøet. Stortinget har gjennom sitt vedtak om tilleggsanskaffelse vært tydelig på at man forventer at kapasiteten øker hos de ideelle behandlingstilbudene for lengre behandlingsopphold. En ny utlysning gir dessuten en mulighet til å følge opp de anbefalingene som ligger i Meld. St. 5 (2024-2025) *Trygghet, felleskap og verdighet. Forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet Del I.*

Nærmere om de enkelte forslagene

Representantene Dag-Inge Ulstein, Kjell Ingolf Ropstad og Hadle Rasmus Bjuland foreslår at Stortinget skal be regjeringen om å instruere Helse Sør-Øst RHF om å gjennomføre en tilleggsanskaffelse som sikrer en økning på minst 150 rusbehandlingss plasser, hvor disse plassene skal forbeholdes ideelle aktører.

For snart to uker siden ble det kjent at AP, SP og SV gjennom budsjettforhandlingene har blitt enige om at det skal gjøres en tilleggsanskaffelse. Det er foreslått å bevilge ytterligere 200 millioner kroner til rusbehandling i Helse Sør-Øst RHF. Pengene skal blant annet gå til å styrke langtids døgnbehandling.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det er naturlig å ha ekstrabevilgningen med når de skal lyse ut deler av konkurransen på nytt. Helse Sør Øst RHF legger opp til at en ny anskaffelse kan kunngjøres i løpet av våren, og at Helse Sør-Øst RHF kan inngå nye avtaler i løpet av høsten 2025. Målet er at disse skal tre i kraft fra nyttår 2026.

Regjeringens føringer om å videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører i spesialisthelsetjenesten ligger fast. De siste årene er det stilt flere krav til de regionale helseforetakene om bruk av ideelle aktører i spesialisthelsetjenesten, og at de skal ta i bruk handlingsrommet innenfor gjeldende rett til å kjøpe tjenester fra ideelle leverandører. Disse kravene gjelder fortsatt.

Når det gjelder forslaget om å instruere Helse Sør-Øst RHF om å forlenge eksisterende avtaler med ideelle aktører innen rusbehandling frem til en tilleggsanskaffelse, så er det Helse Sør-Øst RHF som kontraktspart som må ta stilling til det. Helse Sør Øst RHF opplyser

imidlertid at for områdene hvor konkurransen nå er avlyst, vil de gi dagens avtaleparter tilbud om videre drift ut 2025.

Med hilsen

Jan Christian Vestre